

GAUDIUM

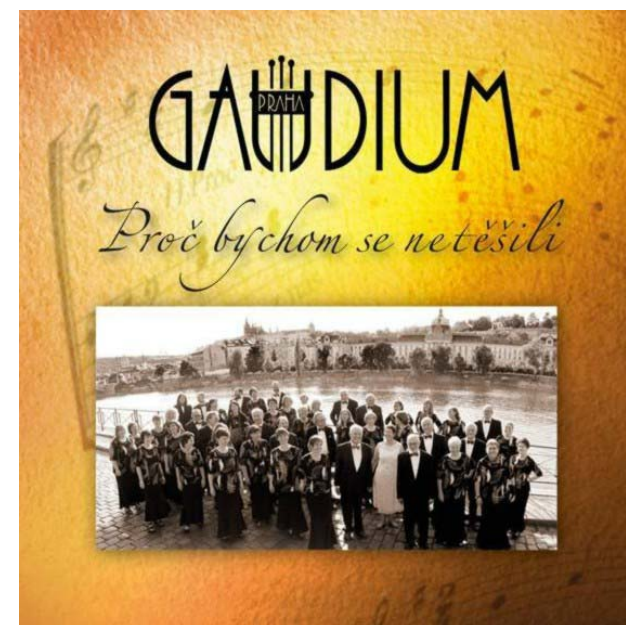
AUDITE SILETE

Časopis smíšeného pěveckého sboru Gaudium Praha

Rok 2012

Číslo 2

NARODILO SE DALŠÍ CD

Gaudium pokřtilo nové CD

Redakce

Záměr vydat další CD vznikl již před dvěma roky, rok 2011 byl věnován natáčení, potom následovalo zpracování, které se trochu protáhlo, a konečně v prvních měsících roku letošního uvidělo CD světlo světa. Pokřtěno bylo v červnu na sborové sešlosti uspořádané k „poctě“ sboristů-jubilantů.

Textovou část příbalové brožurky zpracovala Milena Poláčková (viz dále v sešitu) za přispění Richarda Salzmann a sbormistrů, grafiku a sazbu provedlo grafické studio GAO (www.gao.cz).

<i>Proč bychom se netěšili</i> <i>Let Us Rejoice</i>		
Kyrie ze mši		
1. Antonín Dvořák	Kyrie ze Mše D dur, op. 86 „Lužanské“	5:36
2. Zdeněk Fibich	Kyrie z Missy brevis, op. 21	2:07
3. Zdeněk Pololáník	Kyrie z Liturgické mše	2:42
4. Franz Schubert	Kyrie z Messe No. 2, G dur	4:15
5. Charles Gounod	Kyrie z Messe breve in C	2:28
6. César Franck	Kyrie z Messe à trois voix (arr. V. Souček)	5:15
7. Louis Vierne	Kyrie z Messe solennelle, op. 16	4:50
Sbory z oper		
8. Claudio Monteverdi	Vieni Imeneo, deh vieni; Lasciate i monti z opery L'Orfeo	3:54
9. Giuseppe Verdi	Va, pensiero (Sbor židů) z opery Nabucco	4:35
10. Antonín Dvořák	Květiny bílé po cestě z opery Rusalka	3:28
11. Bedřich Smetana	To pivečko, to věru je nebeský dar z opery Prodaná nevěsta	2:20
12. Petr Iljič Čajkovskij	Děvici, krasavici z opery Evžen Oněgin	2:20
13. Bedřich Smetana	Proč bychom se netěšili z opery Prodaná nevěsta	2:52
Úpravy lidových písní		
14. Zdeněk Lukáš	Už ho vedou, Martina	1:24
15. Miroslav Raichl	Škoda ta, synečku	2:08
16. Milan Uherek	Chodila Maryška	2:37
Celkem stopáž 52:51		
   		

Z obsahu příbalové brožurky

Milena Poláčková

Sbor jako součást opery

Počátek opery se datuje do období kolem roku 1600. Protože vznikla jako reakce na předcházející období vokální polyfonie, převažovala zpočátku ve formě doprovázené monodie, jedné vedoucí melodie s harmonickým doprovodem. Sbor se v opeře více prosadil až po Monteverdiho reformě a sbory v operách měly obvykle formu madrigalu (tj. vícehlasé vokální skladby, v níž žádný z hlasů nepřevládá nad ostatními a jejíž významnou součástí byl text). Monteverdiho pojetí sboru vycházelo z chórů v řeckých hrách, které působí mohutným dojmem. Ještě většího uplatnění se sbor v opeře dočkal po Gluckově reformě, tedy v období klasicismu. Klasicismus posiluje sepětí s literární předlohou a význam textu a sbor s orchestrem slouží k dokreslení děje. Monumentální sbory do opery vneslo následující období romantismu. Sbory vytvářejí kontrast k sólovým útvarům a reprezentují ve

většině případů lid nebo úzeji vymezenou sociální skupinu. V některých operách se sborový zpěv stává dokonce jejich těžištěm na úkor sólových výstupů (např. Verdiho *Nabucco*).

Naše CD je snahou o ilustraci této proměnlivé podoby a role sborů v operní tvorbě napříč staletími.

Kyrie jako součást mše

Aklamace (tj. zvolání) Kyrie eleison má původ v pozdně antickém dvorním ceremoniálu (Kyrios = řecky Pán). Předzpěvák provolával chválu přicházejícímu panovníkovi a lid touto aklamací vzdával hold, projevoval oddanost i své prosby. Do liturgie se dostalo ve čtvrtém století a stalo se součástí rozsáhlých přímělných modliteb. Zhruba o sto let později byl text zkrácen, zůstalo pouze třikrát trojí opakování základního textu (třikrát Kyrie eleison, třikrát Kriste eleison, třikrát Kyrie eleison), interpretované jako oslava Nejsvětější trojice, a takto bylo zhudebněno. Zprvu bylo prováděno tak, že asistující klerikové je zanotovali a lid dále přejímal, ale postupem času si je osvojili zpěváci a z jednoduchého zpěvu (zvolání) se vyvinul zpěv bohatě melodický.

Mše jako hudební forma je zhudebnění některých částí latinské římskokatolické mše. Jedná se o nejdůležitější útvar chorálu a dělí se na dvě části, ordinárium a proprium. Ordinárium je pevná a neměnná součást liturgie, má šest částí (*Kyrie, Gloria, Credo, Sanctus, Benedictus* a *Agnus Dei*). Proprium jsou zpěvy proměnlivé, často příležitostné a obvykle složitější (*Offertorium, Graduale*, atd.). Kyrie je vstupní částí ordinária a jako jediná součást mše v latinské liturgii zůstalo v češtině. Jeho hudební ztvárnění obvykle vychází z jeho obsahu, jímž je prosba o odpuštění.

Nejlepší je soustředění!

Zuzana Zajícová

Já to říkám pořád; na sborovém zpívání je nejlepší soustředění!

Celý rok pilně chodíme na zkoušky, připravujeme se na koncerty a jeden by mýsl, že koncert je tím nekrásnějším na sborovém zpívání. Pro mě ne. To je taková třešnička na dortu, ale ten dort, to je soustředění celého sboru někde v přírodě, kde nemáme jiné povinnosti než zpívání, proložené výlety a všeobecným jásáním z toho, že jsme všichni spolu.

Soustředění bývají podzimní, jarní a letní. Ta letní jsou nejlepší, protože jsou delší. Někteří borci se soustředí už od pondělí, ale to hlavní nastává až ve čtvrtek, kdy se sjede celý sbor, až na několik jedinců. Takovým jedincem jsem byla jen jednou, kdy jsem ležela v nemocnici. Moji kamarádi mi o přestávce mezi zkoušením volali a zpívali mi. Srdce mi to mohlo utrhnout... zapřísahala jsem se, že to je taky jediné soustředění, kde chybím.

Letošní letní soustředění se konalo na Benecku v hotelu Alfonska. Vyrázila jsem s několika kamarády, nemajícími auto, autobusem hned ráno ve čtvrtek. V Jilemnici jsme si dali mooc dobrý oběd v Šaldově statku a tam za námi dorazilo pár dalších kamarádů, co se soustředili už od pondělí. Čtvrtek je vůbec nejlepší den, protože je první a celý prodloužený víkend je přede mnou.

Výběr místa a ubytování se letos fakt povedl. Nemuseli jsme se o nic starat, měli jsme plnou penzi. Na rozdíl od jiných let, kdy jsme si kus žvance museli sami obstarat, zbylo víc času na zkoušky i na výlety. Taky pokoje byly apartnější, než jsme byli zvyklí. To víte, pokoje s palandami pro deset lidí (vloni), ubytování v hotelu před rekonstrukcí, kam přišlo do postelí (předloni), popřípadě spaní na matracích na půdě, kam se lezlo po žebříku (rok předtím), to byla sice dobrodružná záležitost a mně to vůbec nevadilo, leč některé to už trochu zmáhalo. Proto jsme byli letos nadšení z pokojů pro dva, kde byla koupelna i záchod! Když si k tomu domyslíte i ochotný a vstřícný personál, zajisté pochopíte, proč jsme se rozhodli soustředit se příští rok na Alfonsce znovu.

Kamarádi, kteří měli pobyt už od pondělí, zdolali náročné túry včetně výšlapu na Sněžku. My, co jsme dorazili ve čtvrtek, jsme se stihli vypravit v pátek odpoledne na Žalý a v sobotu do centra Benecka. Někteří taky pilně navštěvovali proslulou cukrárnu v Jilemnici a přilehlé pamětihodnosti.

Výlet na Žalý byl trochu dobrodružný, maličko jsme zmokli. No a na Benecku jsme se zcela odrovnali koláči, poháry a palačinkami. Prostě idyla, jak má být!

Při zkouškách jsme natrénovali nové kousky do repertoáru. Objevili jsme Vaňhala, dali jsme si několik lidovek jak od Čechomoru, několik pecek od Ježka a taky Mozartovu mši. Prostě krása! No a po zkoušce jsme zasedli pospolu a zpívali všechno možné dlouho do noci za doprovodu basy, čtyř kytar, klavíru a ukulele.

V neděli jsme se vecpali všichni do aut. Několik posádek se sešlo v jilemnické proslulé cukrárně, včetně té naší. Naposledy jsme se svorně dorazili dortíky a zmrzlinou.

Letošní letní soustředění je za námi. Bylo nám smutno, ale jen málo, protože na konci srpna se jedeme soustředit na 20. ročník Bohemia cantat do Liberce! Vloni se zúčastnilo z našeho sboru šestnáct zpěváků, letos to bude kolem dvaceti. No a pak máme ještě rozloučení s létem u altíku Hanky a hned potom začnou zkoušky. Proto nezoufám, těch pár dnů uteče jako voda a zase budu zpívat od rána do večera a se mnou všichni moji milí sboroví kamarádi. Jupííí!

Přáníčka členům - jubilantům

Jana Vlková

Malá uvertura, a pak malá inventura (Jany Vlkové)

Kdo ve sboru se postará o vše, co třeba je,
kdo aktivně se zapojí, o blízké pečuje?
Tak obrať svůj zrak a koukni se výš, až do sopránů
řad,
tam milou dámu uvidíš, už poznáváš ji snad.

Zde všichni jistě tušíme, o kom se skládá rým,
to Janička je Vlkovic, co patří v Gaudi-tým.
Je neúnavná, je rychlá jak blesk, je aktivity vzor,
má vytrvalost buldočí, překoná každý vzdor.

Když do Radosti chodila, pilně se hlásila
a chybičku pak každyčkou v notách opravila.
No Vláš, koukni, zas chybu tam máš, ach ty můj Božítku,
tak hled' tu notu přeškrtnout, cé patří na linku.

U zpěvu ale zůstala i jako dospělák
už dvacet let se honosí tím jménem Gaudiák.
Však aby toho málo nebylo, tohle jí nestačí,
co náčelnice v Sokole Libušském skotačí.

Zpěv i pohyb, to její je, to ona ráda má,
však úskalí též přemnohá, ta velmi dobře zná.
Kdo do vody spad a nemůže ven, tomu na břeh pomůže,
co dobrý vodní záchranář i člun řídit může.

Jak kamarádky potvrdí, tak zlaté srdce má,
též děti k tomu přidají: máma je náramná.
A muž její ví - nic nám nepoví - jak je vzornou manželkou,
co však se nikdo nedoví, jakou je milenkou.

Tak mnohý mlsný kocourek už o tom třeba snil,
však zkusit něco na Janu, no to by narazil.
Je matfyzkačka, vystudovaná, počty má v malíčku,
všem filutům to spočítá za malou chvíličku.

Zanechme toho zkoumání, též veršů bylo dost,
teď zapějeme Janičce písničku pro radost.
Tož, vzhůru se vztyč a vypni svou hrud', přímo hled' Gaudium,
dle přání oslavenkyně předved' svůj všečen um.

Autor textu: Milan Špale

Vláďa Šilhán

Text: Bohdan Maslowski

Kdysi dávno ve Francii
snad tím, že moc vína pijí,
tam se, bych to vystihnul,
český sokol vylíhnul.

Sokol je však stěhovavý,
žábožrouti ho nebaví.
Hučí Šumava i Tatry,
zde nalezneš svoje bratry!

U Liberce na severu
pořád prší, na mou věru
On však železný má spár
ve svém oku blesku žár!

Když jde sokol za svým cílem,
může být i inženýrem,
tancem dívčí srdce bourat,
v práci v počítačích štourat...

Gaudium dostalo šanci
poznat tuto eleganci,
když k nám s planoucími zraky
sed' mezi ostatní ptáky!

Nejen ocelové spáry,
Vláďa, ten má jiné dary.
Dokáže podržet basy,
když je ruší jiné hlasy...

A v dol když hledí napnutě
(teď na chvíličku napnu tě)
zří, že v Gaudiu - ó běda-
bez tisku se žítí nedá!

Vždyť to patří k sokolovi
co mláďatům myši loví.
Pro Audite nemá dosti,
články ždíme bez milosti.

Jenom díky jeho pílí
do Sokola jsme vstoupili.
i ty známky lepí s náma
je naše sokolí máma!

Když je možné něco spískat
pro Gaudium něco získat,
známe sokolí postoj
co mu velí: V boj! V boj! V boj!

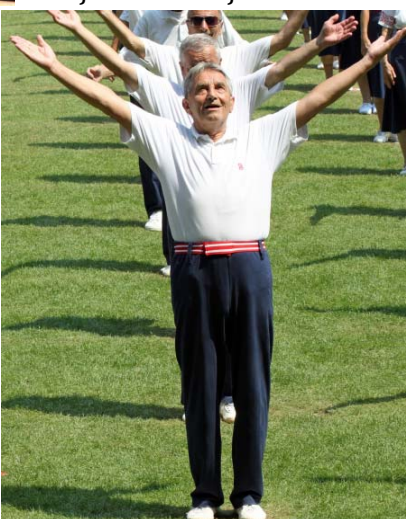
Gaudium to může střídat
ke zpěvu i tanec přidat.
Číslo jedna -Vláďa náš
obzvláště pak přes čardáš.

Tělo slábne! Vláďa praví
Když kmetský věk s námi slaví.
Albertovské schody svěže
vzhůru po dvou chutě běře.

Vždycky ti náladu zvedne
když si vedle tebe sedne
kdo je vzorem džentelmena.
Muž, hodný tohoto jména.

Postavou menší či větší,
kdo Vláďu zná, to dosvědčí
a snadno tomu uvěří:
Velikost se jinak měří.

Tak Ti Vláďo dneska přejem
doplň příběh dalším dějem
Tvůj věk nám tu nic neříká
Tvůj budík Ti jinak tiká.

Olga Pašková

O kom je řeč, právě každý spekuluje,
nenápadně tváří se ta hlavinka...
(ona se tak ale vždycky projevuje).
Při zpěvu se ovšem vůbec neflinká,
do not jenom občas kradmo pokukuje.
Ano, je to naše milá Olinka.

Hudba, to je její - už od nepaměti
piano si podmanila, holčička,
přilákal ji též sbor pražský, plný
děti.

To byl její život. Samá písnička!

Co však rovněž nelze nevědět,
že jí není cizí ani flétnička.

Prostná, bradla, kladina i kolovadla.
Gymnastiku v Sokole jen cvič pilně!
Olinka však všechny cviky hravě zvládla,
pohyb nutný je, cítila to silně.
Brána borců na Strahově také padla.
Dorostenky... ty by i Tyrš zřel vilně.

V křepkém duchu pokračuje
neustále,
z bílých svahů fičí velkou rychlostí.
A když zjara slezou sněhy ne-
nadále,
zavděk vezme třeba kolem.
S radostí.
od župy k Žumpě je však bli-
zoučko.

Neuvěřitelné je, že čas tak
pádí...
(což však vůbec není vidět na
tobě).
A že mluvit o čemkoliv ti ne-
vadí,
zazpíváme Ti o plné nádobě.

Protože Tě, milá Olí, máme rádi!!!
Tu píseň znáš, i když v jiné podobě.

Text básně: Milan Špale

Eva Richtrová

Evin smích

Námět: Jan Sirotek

Verše: Milan Špale

Zas je tady hádanka ta jindy hrozná...
lehounká je však na rozdíl od jiných.
Jubilantku okamžitě každý pozná,
když zaslechne třeba zdáli její smích.

Legendární ten Evin smích, ten divnej řev,
když se v šatně před koncertem rozezní,
to pak vždycky v žilách tuhne Vláďova krev
V očích výraz, co má jen soud poslední.

Vraťme se však trochu zpátky, na začátek.
Že uteklo pár let? To je maličkost!
V Jirkově byl tenkrát skoro státní svátek.
Vědělo se jistě, přišla osobnost.

Zatímco si dívka jiná v písku hraje,
ty si pořád zpíváš, naše Evičko!
Ve školce sbor mrňat právě zakládají...
Tak tam půjdeš. Jmenuje se Srdíčko.

Zpívala dál. Její hlas zněl krásně, silně.
Využíval jej slavný sbor Jirkovský.
I na klavír cvičovala velmi pilně,
protože má prostě talent obrovský.

Všichni tvrdí, že blondatá dívka tato
v hudbě vůbec, to neplave rozhodně,
ráda plave v sladké, slané vodě za to -
hladinu i hloubky brázdí výborně.

Také zmrzlá voda Evu často láká,
když pak všechny svahy horské pokryje.
Taky ráda vyskočí si na hnědáka -
vždyť svět přece z hřbetu koně hezčí je!

Také z lidí si prý často pěkně střílí,
když nebylo z koho, přišla vzduchovka.
K řadě cen se dopracovala vlastní pílí.
Že je Mladým myslivcem, toť tutovka.

Co myslivci, myslí jí to dokonale.
Pálí jí to, a tak mnohdy nad nás ční
Hospodářství studovala a je stále
úspěšnější auditorkou finanční.

S manželem svým půlku světa projezdila.
Na oděvy s Masaji řeč zavedla.
Je čas, aby konečně nám prozradila,
pod bederní rouškou co to zahlédla.

Čtyři roky - změnilo se cosi náhle:
do rodiny přibyl chlapec maličký
Na všechno je nějak teď méně času, ale
zůstává tvůj smích a taky písničky.

Ať ti radost v duši stále
nejen dříme

A smích? No co, ať je
pořád hlasitý!

Alespoň se mezi sbory
neztratíme.

To jsme my a hlavně -
mezi námi ty!

Honza Sirotek

Rytíř jménem Jan

Ženu Hanu co kluk si vybíral,
ačli ve vsi tenkrát leckdo zíral.
MUDr. chtěla být? Tak ji podpíral,
a radši své tělo pústem týral.

V mladosti své často o tom snil,
hrdinou byl jeho rytíř Smil.
Nakonec však tužby svoje skryl,
manželem vždy věrným povždy byl.

Rovněž dítky, když je byl zplodil,
opatroval je ze všech svých sil.
Když co vdovec slaměný tu zbyl,
nakupoval, vařil, poklidil.

Na vrchu co Barrandov se zval,
žil chlap, život změnil se mu v cval,
tělo míval samou kost a sval,
neb na kriminálce pracoval.

Byl to rytíř bez bázně a Hany,
ač mnohé mu nadbíhaly panny,
odolal, jediný mezi kmány,
ctnosti zůstaly mu zachovány.

Víska Hrabří svědčila hrám dětským,
pivo z Chlumce mlékem pak mateř-
ským.
I když k mnohým příchů svodům
světským,
ze Sedlčan jen sýr jedl kde s kým.

Dvě bratřů, to kumpáni všech her,
svět zkoumat jen chtěli, ber kde ber.
Rodiče dí teskně: Das to sper,
nebude z nich asi žádný klér!

Nicméně, ať v rodině je mír,
nechtě je z něho aspoň inženýr!
Umí vymést z IT každý pýr -
takový jde v O2 o něm chýr.

Altruista, to byl vždy náš rek.
Stačilo, by kdokoliv si řek,
nechtěl, aby do prachu si klek,
okamžitě přes kapsu se sek.

Tvrdý k sobě. Jinak by ses splet!
Na hadříkách značky hledal hned.
Oblek Zegna, na to vezmi jed,
Versace či Bushman jakbysmet.

Můžem o něm říkat samé ctnosti
a když vysychají jeho kosti,
jen o pivu chudáček se postí,
nejvšš sklenic deseti má dosti.

K tomu rád si vždycky dává čouda...
Ještě že tu je ten Franta Jouda!
Místo něho domů se přiloudá.
(Manželka však ví, že je to bouda.)

Nevíš, kdo že vlastně přišel k nám,
Ten či ten: jak rozlousknout ten
klam?
Ni tón Franta nezazpívá vám
Na to musí Honza stačit sám.

Zvláštní obraz vytváří se hned:
Jekyll a Hyde, bystřina i med,
gentleman či ten, co ženy sved?
Zvědavý muž, co chce dát se v let?

Ať tak či tak, tenhle mladý pán,
věčný kluk, vždy s oblibou je
zván,
stává se pak mistrem kalných rán.
Náš rozmilý rytíř jménem Jan!

Co dítě furt utíkal's, to víš.
Vyhledával's prý kdejakou skrýš.
Nám však neutečeš, to si piš.
Nás se Honzo, nikdy neznavíš.

*Autor textu: Milan Špale
Přednes: Milan Špale*

Jarka Knížková

Text: Milan Špale

Uvěřit tomu se úporně rozum brání.
Osoba tato však opravdu existuje
Zvědět víc, na to jste právě teď všichni zváni:
Hezkých pár měsíců ona už s námi tu je

Řekl bych, že je to osobnost renesanční
Šíří svých aktivit každého fascinuje.
Ba i nad známého českého génia ční -
Vždyť přece nadarmo Jarka se nejmenuje

Jak to vše stíhá jen? Nikdo fakt nemá páru.
Dobře ví, že hnutí Sokolské, v tom je síla.
V jednotě pražské pak táhne dál tuhle káru
Na sletu letošním s vnoučky si zacvičila

Se čtverem vnoučátek tráví vždy volné chvíle
Parníkem po řece společně často plují...
Někdy jí z legrace schovají její brýle
A pak ji na obraz soutěžní namalují

Rovněž ví hodně, o tom co je turistika,
Zájezdy, výlety, to všechno připravuje.
Joga či zumba, i tohle jí leccos říká
Na pohyb sází, své zdraví tím utužuje.

Však nejen cvičením Jarka se projevuje:
Dudácké přehlídky rok co rok navštěvuje,
rostlinky jahůdek sem tam si přesazuje,
a taky želvičky v zoo pak sponzoruje...

Když přišla do sboru, náladu prozářila
Věděla, kdy a jak ledy se prolamují
Několik veselých skleniček všem nalila
Mnozí to zápisné ještě si pamatují.

Hlas má, co nikdy se přeslechnout
prostě nedá,
A proto tenorkou platnou je, k po-
hledání

V Liberci ateliér s rytmem si vždyc-
ky hledá

I tady bezvadně uplatní své nadání

Uvěřit tomu se nikomu vůbec nechce -
Kulaté výročí Jarka dnes oslavuje.
Ať všechno zvládáš tak báječně, s citem, lehce
S Tebou se Gaudium vždycky jen omlazuje

Večírek? To vezme kytaru, chutě zpívá,
tisíce písniček klidně si vybavuje,
A když pak nálada pokročí, jak to bývá,
Na židli po celé místnosti poskakuje!

Ríša Freisleben

Coby správný gentleman se proje-
vuje,
neodmítne ženám žádnou služ-
bičku:
Těžké kufry jim do schodů rád stě-
huje,
Namaže též záda. Nebo nožičku.

Kampak jezdí on chytat bronz? To
my víme!
Do Dubaje letět, žádná námaha.
Koho ale maže tam? To nezjistíme.
Tak daleko totiž zrak náš nesahá...

Ve Buderusu na něj byli zřejmě
hodní,
byl prý vždycky pilný jako včelička.
Vzpomínáme na tu firmu. Přišla
od ní
na to první CD pěkná sumička.

Kdopak je ten věčně mladý, usmě-
vavý
muž, co, pravda, již prokvetly mu
vlasy,
zpívání ho ale pořád hodně baví.
O kom je řeč? Poznali jste to asi.

Milý Ríšo, chcem říct, že tě rádi
máme,
kéž jsi mezi námi ještě hodně let.
Takže ti teď něco málo zazpíváme,
ať máš co svým vnoučkům doma
vyprávět.

Autor básně: Milan Špale

Vždy jak ze škatulky, hladce je
oholen,
rovný jako svíce, prostě elegán.
historky též k popukání rád dává
v plen,
lvem salónů je on jistě právem zván.

To hlavní však přichází pak, samo-
zřejmě,
když se krásné sólo zpívat hotoví,
hlasivky se rozkmitají velmi jemně,
do výšky hlas stoupá jeho medový.

V očích při tom jiskřičky mu hezky
hrají,
jeho tenor, ten jak plamen plápolá!
A ženy všech věků? Pláčí, omdlévají
Málokterá této směsi odolá.

Toto číslo připravil díky laskavosti přispěvatelů Vladimír Šilhán.
Spolupracovali M.Dolejší, M.Poláčková, B.Maslowski, R. Vagnerová a Z. Zají-
cová. Foto J.Vlková, O. Vagner, J. Sirotek, V. Cyrusová
Další příspěvky a připomínky zasílejte na adresu Gaudium Praha, Jankovcova 37,
170 00, Praha 7, případně e-mailem (sbor@gaudiumpraha.org, Vsilhan@centrum.cz)
Toto číslo vyšlo dne 15. prosince 2012